

Президія НАН України розглянула

На початку засідання Президії НАН України 13 січня 2010 року академік НАН України Б.Є.Патон за дорученням Секретаріату Президента України та Кабінету Міністрів України вручив державні й урядові нагороди академікам НАН України Е.М.Лібановій, О.В.Палагіну та групі науковців установ Академії, а також відзнаку «За наукові досягнення» академіку НАН України В.А.Смолію і поздоровив нагороджених.

Учасники спільного засідання Президії НАН України та Державного агентства України з інвестицій та інновацій заслухали й обговорили питання розвитку і поглиблення співробітництва у сфері інвестицій та інноваційної діяльності, створення національної інноваційної системи для прискорення переходу економіки України на інноваційну модель розвитку.

У виступах президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона, голови Державного агентства України з інвестицій та інновацій Л.П.Супрун, віце-президента НАН України академіка НАН України В.М.Гейця, директора Інституту вугільних енерготехнологій НАН України академіка НАН України О.Ю.Майстренка, заступника директора Інституту електрозварювання ім.Є.О.Патона академіка НАН України С.І.Кучука-Яценка, директора Інституту мікробіології і вірусології ім.Д.К.Заболотного НАН України академіка НАН України В.С.Підгорського, виконавчого директора технологічного парку «Інститут електрозварювання ім.Є.О.Патона» кандидата економічних наук О.А.Мазура, заступника міністра освіти і науки України М.В.Стріхи, в.о.академіка-секретаря Відділення інформатики НАН України члена-кореспондента НАН України А.О.Морозова відзначалось, що сучасна світова економічна криза і необхідність вибору оптимальних шляхів подальшого розвитку по-новому поставили питання ролі науки у його забезпеченні.

Проблеми розвитку інноваційної системи держави, формування відповідної інноваційної інфраструктури, створення ефективних важелів стимулювання інновацій вже не раз обговорювалися на різних рівнях. Але незважаючи на загальне визнання й розуміння значення інновацій як одного з ключових чинників економічного розвитку, досі не створено необхідних умов для їх широкого застосування.

Проте ігнорування інноваційного фактору при проведенні ринкових перетворень призводить до величезних втрат як в економічній, так і в науково-технічній сферах.

Переважна частина підприємств через несприятливі фінансово-економічні умови не мають бажання впроваджувати результати науково-технічної діяльності у власну виробничу практику.

В той же час досвід всіх без винятку розвинених країн світу свідчить, що на сучасному етапі конкурентні переваги практично повністю забезпечуються за рахунок ефективної науково-технічної та інноваційної політики.

Все це потребує створення в державі сприятливого інноваційного клімату. Зокрема, назріла необхідність суттєвого податкового стимулювання витрат підприємств на проведення НДДКР, удосконалення відповідної кредитної та амортизаційної політики, впровадження фінансових механізмів для розвитку науково-технічної та інноваційної діяльності на рівні регіонів.

Національна академія наук України завжди приділяла особливу увагу доведенню своїх наукових результатів до рівня практичної реалізації.

Останнім часом зріс попит на високотехнологічні розробки НАН України з боку зарубіжних фірм та компаній. У минулому році установи Академії виконували 355 контрактів з фірмами понад 30 країн світу.

В умовах обмежених ресурсів пряма фінансова підтримка держави має надаватися найбільш важливим для держави розробкам та інноваційним проектам. До таких пріоритетних напрямів мають бути віднесені насамперед енергозабезпечення та енергозбереження, сучасні високотехнологічні виробництва. Академія ініціювала розробку низки державних науково-технічних програм. Це створення та впровадження енергозберігаючих світлодіодних джерел світла та освітлювальних систем на їх основі; організація хіміко-металургійної галузі виробництва чистого кремнію; впровадження і застосування грид-технологій; нанотехнології та наноматеріали тощо.

Частина інноваційних розробок НАН України реалізується в технологічних парках, які свого часу були засновані за участі установ НАН України. Ними вироблено інноваційної продукції на суму 1,2 млрд.грн.

Разом з тим законодавчі та нормативні умови функціонування цих інноваційних структур постійно змінюються, що негативно позначається на результатах їх роботи. Для того, щоб технопарки стали дійсно локомотивами інноваційного розвитку вітчизняної економіки необхідно в першу чергу забезпечити стабільні законодавчі умови їх роботи, а також надавати їм постійну підтримку з боку держави.

Для успішного переведення економіки України на інноваційний шлях розвитку необхідна чітка стратегія, яка б включала широкий спектр заходів щодо активізації інноваційних процесів та об'єднала всіх учасників створення інновацій.

Відповідна Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів вже підготовлена вченими Національної академії наук України разом з Держінвестицій України.

Ця стратегія враховує ті 10 науково-технічних пріоритетів, які були визначені на початку 2008 року на розширеному засіданні Президії НАН України за участю Прем'єр-міністра України та членів Уряду.

Результатом реалізації положень цієї Стратегії має стати дійсно інноваційна модель економічного і соціального розвитку України з ефективним використанням інтелектуального потенціалу України, всіх її людських і природних ресурсів.

За підсумками обговорення було прийнято спільне рішення Президії НАН України та Колегії Держінвестицій України.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь завідувача відділу фізичних основ міцності та руйнування Інституту проблем міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України доктора технічних наук І.В.Ориняка «Методичні основи аналізу стану та управління цілісністю магістральних трубопроводів».

В обговоренні взяли участь академіки НАН України Б.С.Патон, В.Т.Трощенко, В.І.Махненко, З.Т.Назарчук, В.М.Геєць, начальник Управління експлуатації магістральних газопроводів та газорозподільних станцій Дочірньої компанії «Укртрансгаз» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» Ю.В.Банахевич, заступник директора Науково-виробничого центру «Техдіагаз» Дочірньої компанії «Укртрансгаз» Національної акціонерної компанії «Нафтогаз України» С.О.Охрімчук.

Президія НАН України розглянула одну з актуальних проблем функціонування вітчизняних магістральних трубопроводів – стратегічних матеріальних активів промисловості – проблему науково-технічного забезпечення їх надійної та тривалої експлуатації.

Як відзначалось у доповіді Інститутом проблем міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України, деякими науковими установами НАН України та галузевими спеціалізованими організаціями отримано суттєві результати з проблем дослідження закономірностей старіння металу, розробки методів аналізу стану діючих трубопроводів, створення методів діагностики, моніторингу та ремонту діючих магістральних трубопроводів тощо. Обговорення доповіді засвідчило безумовну актуальність цих досліджень, зважаючи на те, що загальна (сумарна) довжина вітчизняних магістральних трубопроводів складає близько 40 тисяч кілометрів, а визначений нормативний період експлуатації (33 роки) більшості із них або закінчується, або й взагалі вже вичерпався.

Обсяг виконуваних робіт все ще значно відстає від практично необхідного, а ті, що виконуються різними організаціями, недостатньо скоординовані.

Було також підкреслено, що в нафтогазовій галузі України поки що далеко не повною мірою використовується науково-технічний потенціал академічних установ. Тому Інституту проблем міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України необхідно активно продовжити роботи з подальшого розширення масштабів впровадження своїх розробок.

Президія НАН України схвалила роботи, що проводить Інститут проблем міцності ім.Г.С.Писаренка НАН України, та затвердила заходи з подальшого розвитку досліджень, спрямованих на оцінку стану та управління цілісністю магістральних трубопроводів.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про затвердження плану підготовки питань для розгляду на засіданнях Президії НАН України у 2010 році; про цільову фінансову підтримку молодих учених, які виступили з науковими повідомленнями на засіданні Президії НАН України; про проведення Міжнародної конференції «Біобезпека та біозахист: впровадження рекомендацій щодо Конвенції про заборону біологічної зброї» 15-17 лютого 2010 року, м.Київ; було прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України тощо.

Секретаріат Президії НАН України